

или накнадном референдуму. Осим републичког, расписивао се и спроводио и покрајински и градски, односно општински референдум где су грађани одлучивали о питањима и пословима предвиђеним статутима ових територијалних јединица. Поред референдума, Република Србија (својим Уставом од 1990. год.) је предвиђала и народну иницијативу као институцију непосредног одлучивања и то како за предлагање промене устава, тако и предлагање закона, мада је Закон о референдуму и народној иницијативи од 1994. год. проширивао њену примену и гарантовао право грађанима да предлажу и акте које су доносиле скупштине покрајине, града или општине. Иначе, за промену Устава Републике Србије се тражило да иницијативу поднесе најмање 100.000 бирача, а када се радило о предлагању закона, за ту иницијативу се тражило да је поднесе најмање 15.000 бирача. Поред ова два случаја где се користила самостално, народна иницијатива се комбиновала и са факултативним референдумом и то о питањима о којима је Народна скупштина могла да распише референдум и то (поред осталог) по захтеву најмање 100.000 бирача. Устав Републике Србије је познавао и институцију петиције и у том смислу предвиђао и право грађана да јавно критикују рад државних и друштвених организација и функционера и подносе представке, петиције и предлоге у вези са тим и добију одговор ако га траже. И најновији Устав Републике Србије од 2006. године предвиђа поменуте институције непосредне демократије и то како референдум, тако и народну иницијативу и петицију, коју грађани упућују надлежним државним и другим органима. Што се тиче референдума он је обавезан само изузетно док је углавном факултативан јер га Народна скупштина расписује на захтев већине народних посланика или најмање 100.000 бирача. У погледу примене народне иницијативе, Устав Републике Србије од 2006. године предвиђа да право предлагања промене устава (поред осталих предлагача) има и најмање 150.000 бирача, а право предлагање закона, других прописа и општих аката (поред осталих предлагача) има и најмање 30.000 бирача.

ГЛАВА ДРУГА

ПРЕДСТАВНИЧКА ДЕМОКРАТИЈА